

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Лінгвопрагматичні аспекти перекладу»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	B11 Філологія
Галузь знань	B Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Сухачова Наталія Сергіївна
к.філол. н.

доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-095-63-33-897
Електронна адреса	sukhachova2014@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка «Студентові»
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомлення студентів з основними поняттями й категоріями лінгвопрагматичних особливостей перекладу; поглиблення їхньої мовленнєвої компетенції шляхом врахування лінгвопрагматичних особливостей мовних одиниць при перекладі з англійської мови на рідну й навпаки, що сприяє вдосконаленню навичок та вмінь усного й письмового перекладу.
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 110 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: 1 – залік (ПМК).
Пререквізити	ОК «Порівняльна типологія англійської та української мов», ОК «Практика перекладу з англійської мови», «Усний переклад».
Постреквізити	ОК «Письмовий двосторонній переклад (основна іноземна мова)».
Мова викладання	Англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами (ПРН-2); застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> здатність вирішувати складні завдання й проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-2); здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з

<p>та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (ПРН-3);</p> <ul style="list-style-type: none"> застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації (ПРН-6); характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (ПРН-9); збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації) (ПРН-10); здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН-11); створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів (ПРН-14); обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу (ПРН-15). 	<p>різних джерел (ЗК-03);</p> <ul style="list-style-type: none"> здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК-06); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-7); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-12); здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах (СК-1); здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки (СК-3); здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (СК-4); здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань (СК-6); здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень (СК-7); усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату (СК-8).
---	---

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. PRAGMATICS AS A BRANCH OF LINGUISTICS		
Тема 1.1. Modern Linguistic Pragmatics	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Background of Pragmatics», «Types of Pragmatic Theories», «Border between Semantics and Pragmatics».
Тема 1.2. Speech Act Theory	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Speech act theory as a subfield of pragmatics»; «Oxford philosopher J. L. Austin and his work How to Do Things With Words»; «American philosopher J.R. Searle».
Тема 1.3. Principles of Speech Interaction	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Conversational implicature»; «The Cooperative Principle and Grice's maxims»; «The Politeness Principle and Leech's maxims».
Тема 1.4. Discourse as a Cognitive Communicative Phenomenon	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «On the problem of contemporary discourse in linguistics»; «Discourse as multidimensional linguistic-cognitive communicative integrity».
Тема 1.5. Pragmatic Component of Communicative Competence	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Pragmatics and communicative competences»; «Developing pragmatic competence for professional communication».
Модуль 2. PRAGMATICS OF TRANSLATION		
Тема 2.1. Pragmatic Aspects of Translation	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Semantic and pragmatic meanings in translation»; «Sociolinguistic, semantic and pragmatic aspects of translation»; «Pragmatic and socio-cultural adaptation in translation».

Тема 2.2. Types of pragmatic adaptation	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Pragmatic adaptation»; «Phenomenon of “localization”»; «Linguistic localization and extralinguistic localization».
Тема 2.3. Communicative Pragmatic Equivalence	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Textual and communicative equivalence»; «A problem of pragmatic equivalence in intercultural communication».
Тема 2.4. Translation Norms and Quality Control of Translation	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Norms and strategies in translation»; «The notion of ‘norms’ in reference to translation introduced by the Israeli scholar Gideon Toury».
Тема 2.5. Types of Translation Techniques	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Translation techniques: compensating for differences between languages»; «Different approaches to classifying translation techniques».
Тема 2.6. Types of Translation Errors.	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповідь на тему: «Translation errors that can ruin content».
Тема 2.7. The Code of Ethics of a Translator	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Multi-Languages Translators Code of Ethics»; «Moral ambiguity: Some shortcomings of professional codes of ethics for translators».

Інформаційні джерела

Основні

1. Безугла Л. Р. Безугла Т. А. Функції мови у лінгвопрагматичній моделі рекламного дискурсу. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». 2021 Вип. 92. С. 7 – 15.
2. Єщенко Т. А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія / науковий редактор проф. Степаненко М. І. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с.
3. Іщенко В.Л., Горбуньова С.О. Особливості передачі англomовних заголовків українською мовою з урахуванням адресованості тексту (на матеріалі епізодів телесеріалів). Збірник наукових праць. Лінгвістика. ДЗ«ЛНУ імені Тараса Шевченка» - №1 (45) - 2022. - с. 80 - 90.
4. Караневич М. І. Прагматика перекладу художньої літератури: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 161 с.
4. Куц Є. О., Костенко Г. М., Лазебна Н. В., Підгорна А. Б., Кузнецова І. В. Прагматична адаптація та її особливості під час перекладу текстів різних жанрів: монографія. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 148 с.
5. Сухачова Н. С. Неологізми англomовної економічної терміносистеми: лінгвопрагматичний аспект. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2021. № 7 (345). С. 154–160.

Додаткові

6. Воскобойник В. І., Сухачова Н. С. Метафора як стилістичний засіб впливу на адресата (на прикладі англomовних рекламних текстів). Лінгвістика: зб. наук. пр. Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. № 1(47). С. 96–107.
7. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
8. Караневич М. І., Куца О. І. Застосування лексичних трансформацій з метою прагматичної адаптації художнього перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». 2018. Вип. 3(71). С. 5–10.
9. Хабарова Н. А. Переклад та його прагмалінгвістичні особливості. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2021. Том 3. № 47. С. 174 – 177.
URL :http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v47/part_3/42.pdf
10. Collins COBUILD Learner’s Dictionary. London : Harper Collins Publishers, 2023. 960 p.
11. Miram G. Basic translation. Studies in the Pragmatics of Discourse. Mouton, 2001. 54 p.
12. Teaching Pragmatic Competence: A Journey from Teaching Cultural Facts to Teaching Cultural Awareness TESL. Canada Journal, 2013. Vol. 30, Special Issue 7. P. 82–97.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Лінгвопрагматичні аспекти перекладу», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Можливість перезарахування окремих тем/модулів навчальної дисципліни за результатами навчання здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти відповідно до тематики навчальної дисципліни: платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/> , платформа EdEra <https://ed-era.com/> , платформа Coursera <https://www.coursera.org/> , платформаRWS <https://www.rws.com/> та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба <https://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttdiyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1.-1.5): виконання навчальних завдань (2x5=10); обговорення матеріалу занять (1x5=5); виконання завдань самостійної роботи (2x5=10); поточна модульна робота (5 балів).	30

Модуль 2 (теми 2.1.-2.7): виконання навчальних завдань (3x7=21); обговорення матеріалу занять (3x7=21); виконання завдань самостійної роботи (3x7=21); поточна модульна робота (7 балів).	70
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових конференціях	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни